

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas

2011/2069(INI)

20.9.2011

NUOMONĖ

Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto

pateikta Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui

dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje (2010 m.)

(2011/2069(INI))

Nuomonės referentė: Livia Járóka

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas ragina atsakingą Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- atsižvelgdamas į 1979 m. Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims,
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 157 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į 2010 m. birželio 17 d. rezoliuciją dėl 2006–2010 m. moterų ir vyrų lygybės gairių įgyvendinimo rezultatų vertinimo ir rekomendacijų dėl tolesnių veiksmų¹,
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 1, 2, 3, 4, 5, 21 ir 23 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Europos Tarybos Ministrų komiteto rekomendaciją dėl kovos su diskriminacija dėl seksualinės orientacijos ar lytinės tapatybės priemonių (CM/Rec(2010)5) ir Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rekomendaciją ir rezoliuciją (Rekomendacija Nr. 1915 ir Rezoliucija Nr. 1728) tokia pačia tema,
  - atsižvelgdamas į 2011 m. kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos priimtą Europos lyčių lygybės paktą (2011–2020),
  - atsižvelgdamas į Europos Komisijos 2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategiją (COM(2010) 0491),
  - atsižvelgdamas į Pagrindinių teisių agentūros ataskaitą „Homofobija, transfobija ir diskriminacija dėl seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės“ (2010 m.),
  - atsižvelgdamas į 2010 m. spalio 19 d. Komisijos komunikatą dėl veiksmingo Pagrindinių teisių chartijos įgyvendinimo Europos Sąjungoje strategijos (COM(2010) 0573 final),
  - atsižvelgdamas į 2011 m. balandžio 7 d. Europos Tarybos konvenciją dėl kelio užkirtimo smurtui prieš moteris ir šeiminiam smurtui ir kovos su juo (CM(2011) 49 final),
  - atsižvelgdamas į savo 2011 m. balandžio 5 d. rezoliuciją dėl naujos ES kovos su smurtu prieš moteris politikos programos prioritetų ir metmenų²,
- A. kadangi įsigaliojus Lisabonos sutarčiai susidarė nauja padėtis Europos Sąjungoje žmogaus teisių srityje, nes Pagrindinių teisių chartija tapo privaloma (ES sutarties 6 straipsnis);
- B. kadangi, nepaisant pastaraisiais metais pasiektos pažangos, moterų ir vyrų lygybė dar nėra užtikrinta daugelyje sričių, pvz., darbo rinkos, asmeninio gyvenimo, kovos su stereotipais ir smurto prieš moteris srityse;

---

¹ P7_TA(2010)0232.

² P7_TA(2011)0127.

- C. kadangi vyrų ir moterų lygybė pripažįstama viena iš pagrindinių Chartijos teisių ir turėtų būti kovojama su visų rūšių diskriminacija;
- D. kadangi lyčių lygybės direktyvose reikalaujama valstybėse narėse įsteigti arba paskirti lygybę skatinančias institucijas, taip pat teikti nepriklausomą pagalbą nukentėjusiesiems nuo diskriminacijos asmenims;
1. patvirtina, kad pagal Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį Sąjunga grindžiama nedalomu visuotinių pagarbos žmogaus orumui, laisvės, demokratijos, lygybės, solidarumo, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms vertybių visuma, taikoma visiems Europos Sąjungos teritorijoje gyvenantiems asmenims, įskaitant mažumoms priklausančius asmenis;
  2. ragina Komisiją kruopščiai stebėti Europos teisės aktų, susijusių su lyčių lygybe, įgyvendinimą valstybėse narėse;
  3. palankiai vertina pirmą metinę Komisijos ataskaitą dėl ES pagrindinių teisių chartijos taikymo; palankiai vertina Tarybos išvadas, ypač jos įsipareigojimą įgyvendinti ES užmojus lyčių lygybės srityje, kaip apibrėžta Sutartyje;
  4. ragina Europos Komisiją ir valstybes nares atsižvelgti į specialius moterų poreikius ir problemas kuriant teisės aktus ir analizuojant padėtį pagrindinių teisių srityje Europos Sąjungoje;
  5. primena, kad Chartijos 23 straipsnyje nustatyta, jog „Visose srityse turi būti užtikrinta moterų ir vyrų lygybė, įskaitant priėmimą į darbą, darbą ir atlyginimą. Lygybės principas neklaido laikytis ar imtis priemonių, numatančių konkrečias lengvatas, padedančias nepakankamai atstovaujamai lyčiai“; pabrėžia, kad tuo jokių būdu nepažeidžiamos kitų nepakankamai atstovaujamų grupių, pvz., vaikų (24 straipsnis), pagyvenusių žmonių (25 straipsnis), neįgaliųjų asmenų (26 straipsnis), teisės; be to, pabrėžia tai, kad Chartijos 21 straipsnyje aiškiai nurodyta, jog draudžiama bet kokia diskriminacija kitų asmenų atžvilgiu, pvz., dėl genetinių savybių arba seksualinės orientacijos;
  6. pabrėžia, kad moterys labiausiai nukenčia nuo smurto dėl lyties; pažymi, kad smurtas ir grasinimas smurtu reiškia teisės į gyvybę, saugumą, laisvę, orumą ir fizinę bei emocinę neliečiamumą pažeidimą ir kelia didelę grėsmę nukentėjusių nuo tokio smurto asmenų fizinei ir psichinei sveikatai; pabrėžia, kad tokio smurto, kuris plačiai paplitęs visoje Europos bendrijoje, poveikis yra rimta pagrindinių teisių pažeidimo ir sveikatos problema bei kliūtis saugiai, laisvai ir teisėtai naudotis piliečio teisėmis;
  7. atkreipia dėmesį į Komisijos parengtą dokumentų rinkinį, skirtu nukentėjusiems asmenims; apgailestauja, kad jame nėra tinkamai atsižvelgiama į smurtą prieš moteris; ragina Komisiją pradėti taikyti išsamų politinį požiūrį į smurtą dėl lyties ir parengti direktyvą, dėl kovos su visų formų diskriminacija ir smurtu prieš moteris ir mergaites visose ES valstybėse narėse ir jų šalinimo priemonių;
  8. siekiant išvengti pernelyg didelių lūkesčių ir nesusipratimų ragina Komisiją geriau informuoti piliečius ne tik apie jų teises, kaip įtvirtinta ES pagrindinių teisių chartijoje, bet taip pat ir apie Chartijos taikymo sritį; atsižvelgdamas į tai atžvilgiu primena, kad svarbus

Europos e. teisingumo portalas; be to, ragina valstybes nares didinti pilietinės visuomenės informuotumą apie Chartiją palaikant nuolatinį dialogą su atitinkamomis nevyriausybinėmis organizacijomis, ypač moterų organizacijomis, nes jų patirtis yra neįkainojama sprendžiant stereotipų ir diskriminacijos klausimus, atsižvelgiant į tai, kad moterys visada labiausiai kenčia nuo šių reiškinių ir yra labiausiai dėl to pažeidžiamos;

9. palankiai vertina tai, kad ES pagrindinių teisių agentūra įtraukė transseksualių žmonių teises į savo 2010 m. pranešimą „Homofobija, transfobija ir diskriminacija dėl seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės (2010 m.)“, o Komisija įtraukė šias teises į savo 2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategiją; primena Komisijai, kad būtina atsižvelgti į lytinę tapatybę diskriminacijos dėl lyties srityje, ypač ateityje persvarstant direktyvas 2004/113/EB ir 2006/54/EB;
10. pažymi, kad transseksualūs žmonės susiduria su diskriminacija ir niekinimu ir neturi galimybės visiškai naudotis savo teise į orumą ir neliečiamybę, atsižvelgiant į tai, kad 21 valstybėje narėje piktnaudžiaujama sterilizacija ir (arba) santuokos nutraukimo reikalavimais; ragina Komisiją visapusiškai įtraukti lytinę tapatybę sprendžiant su diskriminacija dėl lyties susijusius klausimus, įskaitant pasiūlymus dėl įstatymo galią turinčių aktų ir peržiūras; ragina valstybes nares panaikinti sterilizaciją ir kitą priverstinį medicininį gydymą, taip pat santuokos nutraukimo reikalavimus, kurie prieštarauja transseksualių žmonių teisei į orumą ir neliečiamybę;
11. ragina Komisiją ateinančiais metais apsvarstyti pasiūlymą dėl teisinės sistemos, kuria vadovaujantis būtų sprendžiama daugialypės ir tarpsektorinės diskriminacijos problema, sistemos sukūrimo;
12. pabrėžia, kad būtina remti visų stereotipų griovimą ir diskriminacinio elgesio mažinimą įgyvendinant specialias programas, veiksmus ir kampanijas, į kurias būtų įtrauktos valstybės narės, socialiniai partneriai, nevyriausybinės organizacijos, institucijos ir parlamentų nariai;
13. yra susirūpinęs dėl moterų seksualinių ir reprodukcinų teisių ir sveikatos kai kuriose valstybėse narėse; ypač ragina valstybes nares gerbti pagrindinę visų porų ir asmenų teisę laisvai ir atsakingai patiems apsispręsti dėl vaikų skaičiaus, jų amžiaus skirtumo ir gimdymo laiko, taip pat teisę gauti informaciją ir turėti tam tinkamas sąlygas, įskaitant sveikatos priežiūros paslaugas, teisėtą ir saugų abortą ir patikimą, saugią ir prieinamą kontracepciją;
14. pabrėžia, kad būtina kovoti su seksualiniais nusikaltimais prieš vaikus, visų pirma internete, kuris turi pasaulinį poveikį; todėl ragina savo artimiausiame metiniame pranešime aptarti jų apsaugos stebėseną ir pažangą šioje srityje; vis dėlto primena, kad vaikų teisių apsauga iš esmės tebėra valstybių narių kompetencijos sritis;
15. apgailestauja dėl palyginti blogos kai kuriose valstybėse narėse lygybės institucijų surinktų duomenų kokybės, nes trūksta informacijos apie diskriminaciją tokiais pagrindais kaip lytis ir amžius arba teminėse srityse, pvz., užimtumo ir švietimo; primena apie svarbų ES pagrindinių teisių agentūros vaidmenį renkant ir analizuojant objektyvius, patikimus ir palyginamus duomenis įvairiais klausimais pagrindinių teisių srityje Europos Sąjungoje;

16. pabrėžia, kad svarbu rinkti tikslius duomenis apie specifinę moterų padėtį, susijusią su žmogaus teisėmis Europos Sąjungoje;
17. ragina Komisiją nustatyti reikalavimą valstybėms narėms teikti metines ataskaitas dėl ES pagrindinių teisių chartijos įgyvendinimo;
18. ragina Komisiją geriau informuoti apie iš piliečių gaunamų skundų rūšis, laiškus, klausimus ir peticijas, susijusius su Chartijos taikymu; palankiai vertina bet kokią konkrečią informaciją apie skundus dėl diskriminacijos dėl lyties, kurią Komisija teikia Europos Parlamento Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetui toliau tirti; prašo Komisijos plačiai skelbti savo būsimas metines ataskaitas apie pagrindinių teisių padėtį Europos Sąjungoje siekiant didinti informuotumą apie būtinybę imtis kovos su demokratijos trūkumu ir pagrindinių teisių pažeidimais priemonių;
19. ragina Komisiją surasti veiksmingų būdų, kaip nustatyti ir stebėti pažangą šalinant ES pagrindinių teisių chartijos pažeidimus, sprendžiant neišspręstus klausimus ir konkrečius pagrindinių teisių pažeidimo atvejus, taip pat atlikti neregulinius patikrinimus visose valstybėse narėse siekiant nustatyti neįvykdytus įsipareigojimus;
20. pabrėžia, kad didelis piliečių skurdas ir socialinė atskirtis negali būti suprantami vien ekonominiu požiūriu, remiantis skaičiais, o turi būti vertinami atsižvelgiant ir į pagrindinių teisių pažeidimus;

. GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	15.9.2011
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 29 -: 1 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Āeřková, Tadeusz Cymański, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Constance Le Grip, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Raül Romeva i Rueda, Nicole Sinclair, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Izaskun Bilbao Barandica, Jill Evans, Christa Klauf, Kartika Tamara Liotard, Mariya Nedelcheva, Katarína Nevedřalová, Norica Nicolai, Antigoni Papadopoulou, Joanna Senyszyn